

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**Інститут магнетизму Національної академії наук України та Міністерства
освіти і науки України**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ІМаг НАН України та МОН України

Д.ф.-м.н., професор

Олександр ТОВСТОЛИТКІН

«02» червня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про дистанційне навчання в Інституті магнетизму Національної академії
наук України та Міністерства освіти і науки України**

КИЇВ-2022

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в Інституті магнетизму Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України (далі – Інститут).

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Це Положення поширюється на дистанційне навчання в Інституті.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади та підвищення кваліфікації працівників.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

- **асинхронний режим** - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- **веб-ресурси навчальних дисциплін** (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;
- **веб-середовище дистанційного навчання** - системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- **дистанційна форма навчання** - форма організації навчального процесу, яка забезпечує реалізацію дистанційного;

- **інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- **психолого-педагогічні технології дистанційного навчання** - система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- **синхронний режим** - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- **система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм)** - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;
- **система управління дистанційним навчанням** - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;
- **суб'єкти дистанційного навчання** - особи, які навчаються (аспірант, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (наукові та науково-педагогічні працівники тощо);
- **технології дистанційного навчання** - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

II. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання в Інституті можливе відповідно до рішення Вченої ради Інституту, за наявності кадрового і системотехнічного забезпечення, визначеного Інститутом згідно з розділом V цього Положення.

2.3. Дистанційне навчання організовується відповідно до робочих навчальних планів, що затверджуються наказом директора Інституту. Строк навчання аспірантів за дистанційною формою встановлюється Інститутом і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними спеціальностями.

2.4. Кількість слухачів (аспірантів), що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради в межах ліцензованого обсягу підготовки.

2.5. Веб-ресурси, що використовуються у Інституті для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру перевірки в Інституті.

2.6. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі Інституту приймається Вченою радою Інституту.

III. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття (лекції); практична підготовка; контрольні заходи.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар проводяться зі слухачами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. Практична підготовка слухачів (аспірантів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за затвердженою навчальним закладом програмою.

3.8. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання включають контроль знань, умінь та навичок, набутих слухачем у процесі навчання у вигляді заліку чи іспиту.

Усі контрольні заходи можуть здійснюватись відповідно до рішення Інституту дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних

технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.9. Атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно з статтею 7 Закону України "Про вищу освіту".

IV. Особливості організації навчального (навчально-виховного) процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись Інститутом при проведенні занять через мережу Інтернет:

- під час карантину;
- вивченні додаткових предметів;
- навчанні під час хвороби;
- участі у дистанційних конкурсах;
- під час воєнного стану;
- отриманні консультацій тощо.

4.2. Перелік предметів чи тем навчальних програм, видів навчальних занять, які здійснюються за технологіями дистанційного навчання, визначаються за погодженням із слухачем (аспірантом).

4.3. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку слухачів (аспірантів).

4.4. При організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

V. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки.

5.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів

навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Інституту цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть *містити*:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально- тематичні плани, розклади занять);

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

- електронні бібліотеки чи посилання на них;

- бібліографії;

- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

- інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається Інститутом залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання слухачів (аспірантів) Інститут може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці у цьому закладі.

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту магнетизму Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України 02 червня 2022 року, протокол № 4-22.